

VERSLAG over de ROOFVOGELSTAND
in de Amsterdamse Waterleidingduinen
1972.

Evenals in de voorgaande jaren werd ± 3300 ha. duingebied geïnventariseerd op roofvogels. Alle nesten werden gezocht, braakballen verzameld en jongen van ringen voorzien.

Bij dit omvangrijke werk genoot ik veel assistentie van Mej. M. J. Raat evenals van de heren T. M. van Spanje en H. Vader die vooral de Bosuilen in het oog hielden.

Er werden 23 nesten van de Ransuil gevonden, 12 van de Bosuil, 1 van de Steenuil, 5 van de Torenvalk en 1 van de Boomvalk. Bovendien was regelmatig nog 1 paar Boomvalken aanwezig, doch het nest werd niet gevonden.

Van de Ransuil werden 1788 en van de Bosuil 203 prooien gedetermineerd.

Evenals in 1971 bleek ook nu de Bosmuis weer talrijker te zijn dan de Veldmuis ! Dit proces van het schaarser worden van de Veldmuis is reeds 5 jaren gaande. Vermoedelijk heeft dit verschijnsel weinig te maken met de periodieke schommelingen in de populatiedichtheid van de Veldmuis. Het vermoeden begint veld te winnen dat door de toenemende dichtheid van de vegetatie er een verlies aan geschikt veldmuizenbiotoop plaats heeft.

Echte veldmuispredatoren zoals de Torenvalk hebben hier reeds enkele jaren geleden op gereageerd terwijl de Ransuil zich beter heeft kunnen aanpassen.

De sterke toename van het aantal Bosuilen gedurende de laatste jaren valt moeilijk te verklaren. Konijntjes zijn talrijker dan voorheen, maar mogelijk zijn andere factoren van meer invloed geweest.

Het langdurig observeren van roofvogelpopulaties blijft een boeiende bezigheid die nog te weinig wordt beoefend.

RANSUIL.

In 23 nesten werden eieren gelegd, echter in slechts 11 nesten werden jongen groot gebracht. Opmerkelijk was dat in twee gevallen na het vernietigen van het legsel opnieuw eieren werden gelegd. Dit verschijnsel komt niet ieder jaar voor. Het gemiddelde aantal eieren bedroeg 4,0 per nest en het aantal grootgebrachte jongen 2,6 per succesvol nest.

Er werden in 1972 in het totaal 29 jonge Ransuilen geringd.

Het voedsel vertoonde grote gelijkenis met dat van 1971. Alleen konijntjes waren nu weer op het normale pijl.

Alle in tabel I (en II) genoemde percentages betreffen het gewichtsaandeel der prooidieren.

Tabel I. Samenstelling van het voedsel van de Ransuil.

	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Veldmuis	38,9	57,3	43,6	30,8	23,7	32,7
Bosmuis	23,1	16,7	18,3	24,3	25,6	33,2
Rosse Woelmuis	10,0	6,7	10,1	5,5	2,2	2,8
Bosspitsmuis	1,3	1,0	1,5	0,5	0,4	2,5
Bruine Rat	3,4	2,2	1,0	4,4	8,7	4,8
Konijn	2,7	2,8	6,9	2,2	17,5	2,9
Vogels (klein)	14,2	10,2	8,6	23,8	14,4	15,4
Vogels (groot)	3,5	2,1	8,6	6,3	5,1	4,8

(Weinig gekonsumeerde prooidieren zoals Huismuizen, Dwergmuizen, Dwergspitsmuizen, Woelratten en Insekten zijn ter wille van de overzichtelijkheid uit de tabel gelaten.)

BOSUIL.

In 1972 werden 12 nesten van de Bosuil gevonden. Mogelijk waren nog één of twee paar aanwezig. De soort is de laatste jaren sterk toegenomen en het zal in de toekomst een boeiende studie zijn om na te gaan hoe dicht deze populatie wel zal gaan worden. Van concurrentie met de Ransuil is tot heden niets gebleken.

De helft van het aantal paren maakt gebruik van de nestkasten, de overigen broeden in holle bomen of op de grond.

In twee nesten werden geen jongen grootgebracht. Duidelijk blijkt hieruit dat de Bosuil succesvoller is in het grootbrengen van de jongen.

Het eiergemiddelde bedroeg 3,8 (8) en het aantal jongen per nest 3,0 (11).

Evenals bij de Ransuil waren ook bij deze soort twee paren die na verstoring van hun legsel opnieuw eieren produceerden en jongen groot brachten.

Tabel II. Samenstelling van het voedsel der Bosuilen.

	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Veldmuis	5,9	12,6	4,8	2,6	3,1	6,9
Bosmuis	16,8	15,3	10,3	9,2	11,9	29,8
Rosse Woelmuis	13,5	10,3	6,4	9,2	0,6	3,2
Bosspitsmuis	22,7	8,5	10,1	1,9	1,2	9,2
Konijn	18,9	35,4	42,7	46,3	44,0	31,6
Vogels (klein)	5,4	6,6	3,6	3,9	10,0	8,2
Vogels (groot)	10,8	10,2	12,8	19,8	28,8	15,2

De bosuil vertoont in zijn voedselopname een grote omschakeling in de loop van het jaar. Figuur I en II brengen dit in beeld.

In de winter vormen vooral vogels en Spitsmuizen een belangrijk voedsel, evenals muizen. Als echter in maart de eerste jonge konijntjes verschijnen dan blijkt de Bosuil hier direkt zijn tol van te heffen. Ook de terugkerende vogels en vooral ook de aantallen jonge vogels nemen in april en mei sterk toe in het voedselpakket.

STEENUIL.

Van deze verdwijnende soort slechts één nestvondst en één ander territorium.
Er werden drie eieren gelegd en twee jongen grootgebracht.

TCRENVALK.

Vier nestvondsten, alleen op de voorjarige broedplaatsen. Mogelijk is ons nog een paar ontgaan. Er werden respectievelijk, 5, 5, 5 en 3 eieren gelegd en in totaal 13 jongén grootgebracht.

BOOMVALK.

Eén nestvondst waarvan het paar twee jongen grootbracht. Nog minstens één ander paar aanwezig in het terrein.

F. J. Koning.

Fig. 1
samenstelling van
het voedsel van de
Bosuil in percentages
individueen.

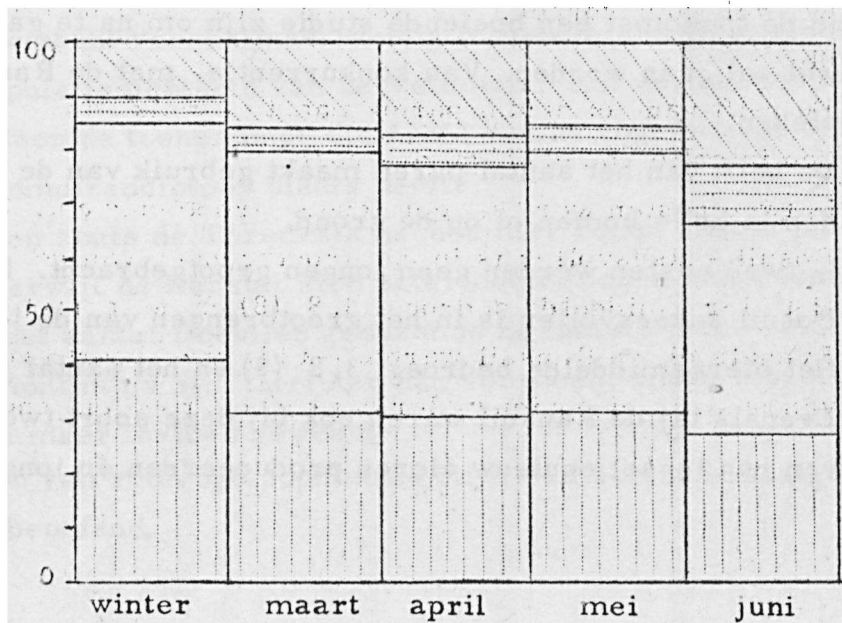

Fig. 2

samenstelling van
het voedsel van de
Bosuil in percenta-
ges gewichtseenheden.

